

Arkivnr: 2015/2-1
Saksbehandlar: Johan J Meyer

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Administrasjonsutvalet		25.03.2015
Fylkesutvalet		26.03.2015

Revisjon av alkoholreglement for Hordaland fylkeskommune

Samandrag

Fylkesutvalet har i møte 19-20.11.2014 bedt om å få framlagt sak om revisjon av alkoholreglementet for Hordaland fylkeskommune. Saka har vore drøfta med dei hovudtillitsvalte i møte onsdag 11. februar 2015. Saka har og vore lagt fram for det sentrale AKAN- utvalet i fylkeskommunen.

Forslag til innstilling

1. Fylkesutvalet vedtek «Retningslinjer for servering av alkoholhaldig drikke i Hordaland fylkeskommune», slik det kjem fram i saksframlegget.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Ingrid Kristine Holm Svendsen
fylkesdirektør organisasjon

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 05.02.2015

Innleiing

Fylkesutvalet behandla sak om servering av alkoholhaldig drikke i fylkeskommunal regi den 23. februar 2006 i sak 63/06.

Vedtaket frå 2006 har følgjande ordlyd:

Alkoholhaldig drikke kan serverast ved

1. *Representasjon der fylkeskommunen er vertskap. Dette vil særleg vera aktuelt når utanlandske gjester deltek eller ved t.d. landskonferansar. Arrangement for den enkelte avdeling sine gjester er ikkje omfatta.*
2. *Arrangement i regi av politiske organ.*
3. *Skulejubileum. Det er her tale om større jubileum for skulen.*
4. *Årsfestar o.l. for tilsette. Dette gjeld likevel ikkje arrangement som føregår på den enkelte skule.*
5. *Andre særlege tilfelle enn dei nemnde.*

Servering av alkoholhaldig drikke skal godkjennast før arrangementet finn stad.

Fylkesrådmannen har fullmakt til å godkjenna servering av alkoholhaldig drikke ved arrangement nemnd i pkt. 1 når ikkje fylkesordførar eller fylkesvaraordførar er vertskap, og ved arrangement nemnd i pkt. 3 og 4.

Fylkesordføraren godkjenner servering når fullmakta ikkje er lagt til fylkesrådmannen og når det ligg føre tvilstilfelle.

Fullmaktene kan ikkje vidaredelegerast.

Dette vedtaket er også i ettertid lagt inn som del av fylkesrådmannen sitt reglement for påskjøning, merksemd og servering for *tilsette* i fylkeskommunen.

Vedtaket er restriktivt i si form, spesielt med omsyn til at det berre er fylkesordføraren og fylkesrådmannen som er gjeve fullmakt til å godkjenne slik servering. Det er også særleg restriktivt med omsyn til dei høve der fylkeskommunen sine skolebygg skal vere arena for arrangement der slik servering kan vere aktuell. Det går fram av sakas natur at det skal vere særlig viktig før ein fremmar ein skriftleg søknad om servering av alkoholhaldig drikke for fylkesordføraren eller fylkesrådmannen. Talet på slike arrangement har difor halde seg lågt i fylkeskommunen.

Servering i denne samanheng er å forstå som kjøp og servering av alkoholhaldig drikke på fylkeskommunen si rekning. Den einskilde representant (politikar eller tilsette) for fylkeskommunen kan sjølv kjøpe og betale alkoholhaldig drikke utan omsyn til dette reglementet ved arrangement ved hotell eller på restaurant. Representanten må likevel halde seg til dei etiske retningslinene med omsyn til åtfærd i det offentlege rom.

Grunnlaget for ei eventuell revisjon

Fylkesutvalet har i møte 19-20.11.2014 bedt om å få framlagt sak om revisjon av alkoholreglementet for Hordaland fylkeskommune.

1. Samfunnet har over tid endra haldning til leiarskap. Frå overordna kontroll og styring gjennom fasttømra regelverk er leiarar på alle nivå no i større grad gjeve fullmakt til handlefridom under ansvar. Fylkesrådmannen har i samsvar med denne haldninga lagt til grunn at linjeleiinga på fleire nivå i organisasjonen skal tildelast naudsynt fullmakt til å ha størst mogeleg handlefridom i utøvinga av leiing. Det skal såleis gjevast rom for leiarskap gjennom utøving av skjønn. Fylkesrådmannen vil difor i denne saka fremme forslag om at fullmakt til å godkjenne servering av alkoholhaldig drikke til måltid vert lagt ut til leiarar på fleire nivå i organisasjonen. Tilsvarande ordning vert foreslått for leiarane i dei politiske utvala.

2. Leining skal forankrast i dei etiske retningslinene for fylkeskommunen og det særlege spørsmålet om servering av alkohol er i desse retningslinene omtalt slik:

- *Representasjon og liknande skal haldast innanfor vanlege og aksepterte normer for sosialt samvere.*

«Aksepterte normer» er ein rettsleg standard som legg sterke føringar både for når det er høveleg å servere alkoholhaldig drikke og i kva omfang slik servering skal skje. To andre punkt i retningslinene understøtter begge desse momentane:

- *Fylkeskommunen forvaltar fellesskapet sine verdjar, utøver offentleg mynde og yter tenester som er viktige for samfunnet, for verksemder og for einskilde personar. Folkevalde og tilsette i Hordaland fylkeskommune skal vere seg medviten samfunnsansvaret som følgjer med desse oppgåvene, og utøve dei på ein rettferdig og tillitvekkjande måte.*
- *Fylkeskommunen sine midlar, verdjar og egedelar skal nyttast til arbeidsrelaterte føremål.*

Særleg om skolebygg

Servering av alkoholhaldig drikke ved arrangement i skolebygg reiser særlege problemstillingar. Opplæringslova gjev i §9-5 eit generelt forbod mot å servere eller nyte alkohol i grunnskolebygg «under arrangement i offentleg som privat regi». Denne regelen omfattar *ikkje* videregåande skoleanlegg.

Mange av skolane har fine lokalar og fasilitetar høveleg for å kunne arrangere festlege samkome. Det har vore spørsmål frå rektorar om å kunne bruke lokala til slike samkome i staden for å leige dyre lokalar utanfor skolebygget. Ved bruk av skolebygg til sosiale arrangement med alkoholservering til måltid vil samfunnsmandatet til dei tilsette ved skolen verke skjerpande i den forstand at åtferda ikkje må utfordre deira tillit hjå elevane, dei føresette eller samfunnet.

I nokre tilfelle kan det vere aktuelt å servere alkoholhaldig drikke i høve opplæring i programfaga kring servitørutdanninga. Fylkesrådmannen viser til Utdanningsdirektoratet sin plan for «*Programområde for kokk- og servitørfag - Læreplan i felles programfag Vg2 – kompetanssmål Servering, bransje og miljø*»

Her går det fram at «*programfaget handler om servering, salg, service, kommunikasjon og etikk. Det handler også om økonomisk forståelse og det ansvaret som ligger i å selge og servere mat og drikke. Arbeidsmiljø og bedriftenes ansvar for det ytre miljøet inngår.*» Eit av måla for opplæringa er at «*eleven skal kunne presentere, anbefale og servere mat, alkoholfrie og alkoholholdige drikkevarer.*»

Utanom desse tilfella knytt til undervisning må det vere slik at det ikkje skal serverast eller nyttast alkohol så lenge det er elevbar til stades ved skolen.

Andre offentlege instansar

Etter kontakt med einskilde andre fylkeskommunar og kommunar kan ein opplyse om at Akershus fylkeskommune og Rogaland fylkeskommune ikkje har vedteke særlege reglar kring servering av alkoholhaldig drikke. Kantinen ved sentraladministrasjonen i Akershus fylkeskommune har fast skjenkeløyve. Rogaland fylkeskommune seier at ein ved arrangement kan servere nokre «alkoholenheter» utan at dette er stadfesta skriftleg. Dette er uttrykk for både forsiktig omgang med alkohol og forsiktig bruk av offentlege midlar. Dei største kommunane i Hordaland har ikkje særskilte reglar for servering av alkoholhaldig drikke, men dei gjev tilbakemelding om at servering til måltid der kommunen betaler vert avgrensa til 2-3 alkoholeiningar.

Staten har eget regelverk for bevertning der det er lagt opp til avgrensing i beløp som kan nyttast til den einskilde deltakar. Her må drikke inkluderast i beløpet.

Forslag til reviderte retningslinjer for servering av alkoholholdig drikke i Hordaland fylkeskommune:

1. Alkoholholdig drikke kan serverast til måltid ved
 - a. Representasjon der fylkeskommunen er vertskap.
 - b. Arrangement i regi av politiske organ.
 - c. Årsfestar o.l. for tilsette.
 - d. Andre særlege tilfelle enn dei nemnde.
2. Servering av alkoholholdig drikke til måltid i fylkeskommunale skolebygg skal ikkje skje når elevar er til stades i bygget unnateke servering der dette er knytt til opplæring i programfag med kompetansemål innan «servering, bransje og miljø».
3. Fullmakt til å gje godkjenning under pkt 1.a og 1.b vert lagt til anten fylkesordførar, fylkesvaraordførar eller til utvalsleiar, der denne er vertskap for det aktuelle arrangementet.
4. Fylkesrådmannen, fylkesdirektør og rektor vert gjeve fullmakt til å gje godkjenning der denne er vertskap for det aktuelle arrangementet.
5. Servering omtala i desse retningslinjene omfattar også tilfelle der deltakarar sjølv kjøper og nyter alkoholholdig drikke til måltid i fylkeskommunale bygg.
6. Fullmakt til å gje godkjenning kan ikkje delegerast vidare til andre enn dei som er nemnde over.